

Onderwerp : Projectplan Waterwet Landgoed 't Medler
Status : Ontwerpbesluit

Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden : 26-10-2021

Bijlage 1	Overzichtskaart gewijzigde primaire watergangen en kunstwerken
Bijlage 2	Facetkaart Water 't Medler
Bijlage 3	Memo hydrologische effecten
Bijlage 3a	Inundatiekaart 't Medler T=1
Bijlage 3b	Inundatiekaart 't Medler T=10
Bijlage 3c	Effect op GHG t Medler
Bijlage 3d	Effect op GVG 't Medler
Bijlage 3e	Drooglegging Medler
Bijlage 4	Memo ecologie
Bijlage 5	Peilbuizen 't Medler

Ontwerp projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft het voornemen, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavig ontwerp projectplan Waterwet herstel en ontwikkeling natte natuur 't Medler tot wijziging van waterstaatswerk vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Op grond van artikel 5.4 lid, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

1.1 Aanleiding en doel van het project

't Medler is een historische buitenplaats met tuin, bos en landbouwgronden, en ligt tussen Vorden en Ruurlo in de Achterhoek. Het Waterschap Rijn en IJssel wenst de hydrologische omstandigheden op en rondom landgoed 't Medler te verbeteren. Het primaire doel is om het natuurlijke watersysteem te herstellen zodat deze klimaatbestendig wordt: het moet kunnen omgaan met zowel extreme droogte als met hevige neerslag. De waterhuishouding op 't Medler verbetert doordat het water ondergronds langer wordt vastgehouden en kwalitatief hoogwaardig kwelwater meer invloed krijgt. Nevendoelen zijn het vergroten van het areaal en de kwaliteit van de natte landnatuur, van de beeknatuur en (dus) van de biodiversiteit in de bodem, het water en op het land. Een doel is ook om de cultuurhistorische, landschappelijke waarden te versterken. Tenslotte wordt gestreefd naar goede omstandigheden voor zowel ecologisch als bedrijfsmatig toekomstbestendige agrarische bedrijven.

Het waterschap neemt maatregelen in het watersysteem en richt ongeveer 30 hectare nieuwe natuur in. Daarnaast planten we solitaire bomen en heggen ten behoeve van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De maatregelen op 't Medler maken deel uit van het overkoepelende

project Landgoederenzone Baakse Beek. Dit project is gebaseerd op de Ontwikkelvisie Landgoederenzone Baakse Beek Bronckhorst (Land-id, april 2019).

In het ontwerp-waterbeheerplan (WBP) 2022-2027 van Waterschap Rijn en IJssel staat de herinrichting van de Baakse Beek op het traject Vellervoort – Wientjesvoort als maatregel voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) genoemd. Landgoed 't Medler ligt op dit traject en realiseert ca. 2 km beekherstel.

1.2 Totstandkoming van het plan

Op basis van voornoemde ontwikkelvisie alsmede van de al enkele jaren eerder opgestelde 'schetsschuit Medler' is in de periode 2019-2020 samen met het landgoed, de gemeente Bronckhorst, de provincie Gelderland en de VALA een inrichtingsplan gemaakt, dat in 2021 is uitgewerkt tot een definitief ontwerp. De belangen van de hoevepachters op het landgoed zijn hierin nadrukkelijk meegewogen. Gedurende het proces overlegden genoemde partijen periodiek met elkaar, sprak het waterschap met alle belanghebbende bewoners, pachters en grondeigenaren op en rondom het landgoed en is een informatiebijeenkomst zowel online als fysiek gehouden in september 2020 om het bredere publiek te informeren.

In augustus 2021 hebben het landgoed en het waterschap een realisatieovereenkomst getekend. De gemaakte afspraken met de pachters worden naar verwachting in oktober 2021 schriftelijk in overeenkomsten tussen landgoed, waterschap en pachter vastgelegd.

1.3 Doel van het projectplan Waterwet

Het doel van onderhavig ontwerp projectplan Waterwet is om een beschrijving te geven van de volgende aspecten:

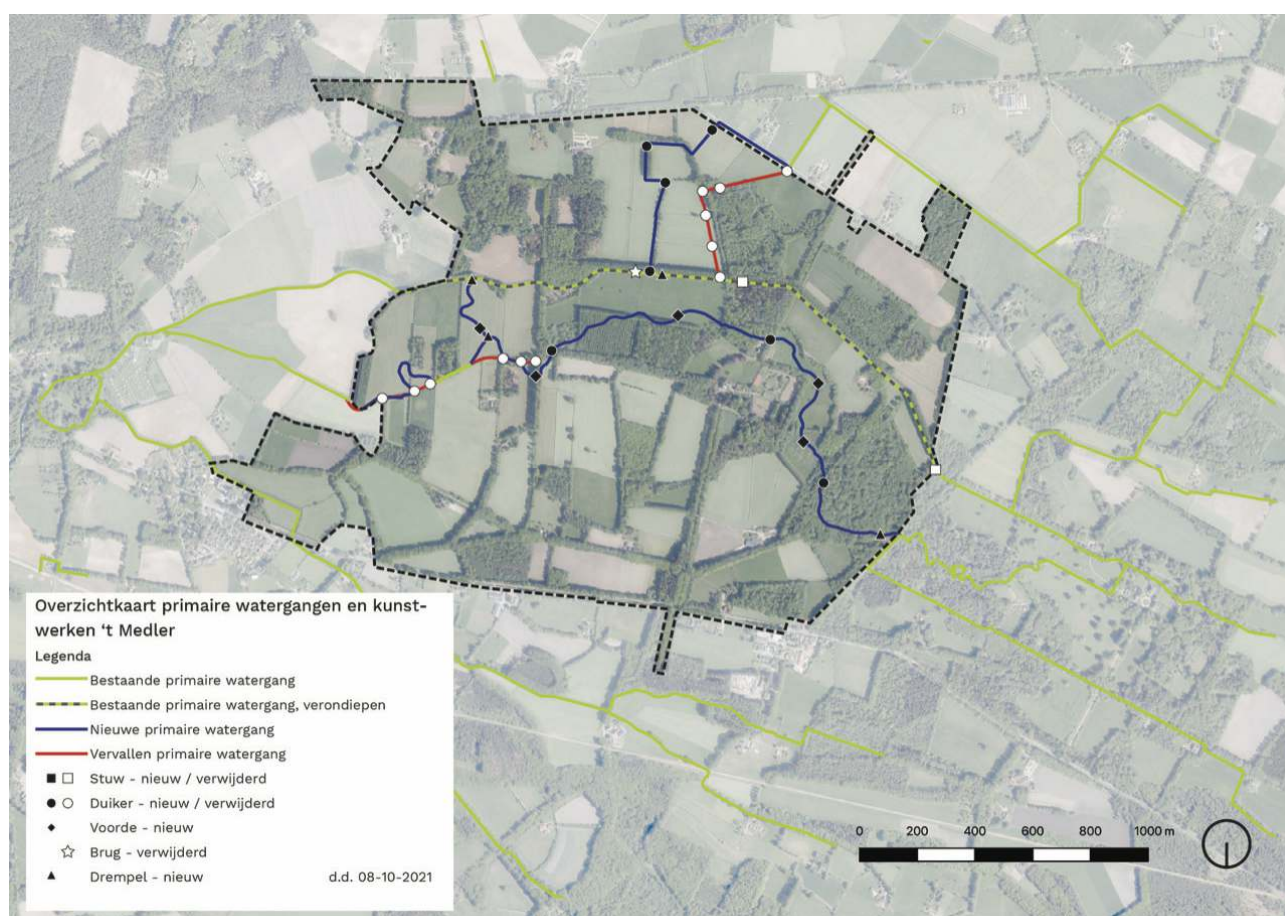
- de maatregelen die in het watersysteem worden genomen;
- de wijze waarop deze maatregelen worden uitgevoerd;
- de voorzieningen die worden getroffen om de nadelige gevolgen van de uitvoering van de maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen of beperken;
- de uitvoerbaarheid van het plan. Dit wordt gedaan door de planologische inpassing, vergunbaarheid en planning te beschrijven.

Bovenstaande aspecten worden achtereenvolgend in het ontwerpprojectplan Waterwet behandeld. Hoofdstuk 5 beschrijft de procedure van het ontwerpprojectplan en hier kan u gegevens over de contactpersoon vinden, met wie u contact kan opnemen als u meer informatie wenst te krijgen.

2 Beschrijving en effecten van de te nemen maatregelen

2.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

De opgave voor landgoed 't Medler betreft het herstel en de ontwikkeling van natte natuur bij het landgoed, in samenhang met het ontwikkelen van natuurinclusieve landbouw. De gewijzigde en nieuwe primaire watergangen op het landgoed inclusief kunstwerken worden hieronder beschreven en verbeeld in de overzichtskaart primaire watergangen in afbeelding 1 en in bijlage 1 op groter formaat. Er worden ook secundaire watergangen aangelegd, die niet op de legger zullen worden opgenomen. Voor een overzicht van deze maatregelen, zie bijlage 2: Inrichtingsplan 't Medler, facetkaart watersysteem.

Afbeelding 1 Overzichtskaart primaire watergangen en kunstwerken

2.1.1 Baakse Beek Onderloop

- De primaire watergang "Baakse Beek Onderloop" (BBO00.000) wordt verondiept over een lengte van ca. 2200 meter. Het huidige profiel heeft aan beide zijdes een talud van 1:1,50 en de bodembreedte varieert van 2,80 tot 4,20 meter. De verondieping vindt plaats binnen dit bestaande profiel.
- De in de huidige waterloop aanwezige niet-regelbare kunstwerken en de brug worden verwijderd en drempels worden toegevoegd, zie Facetkaart Water in bijlage 2.

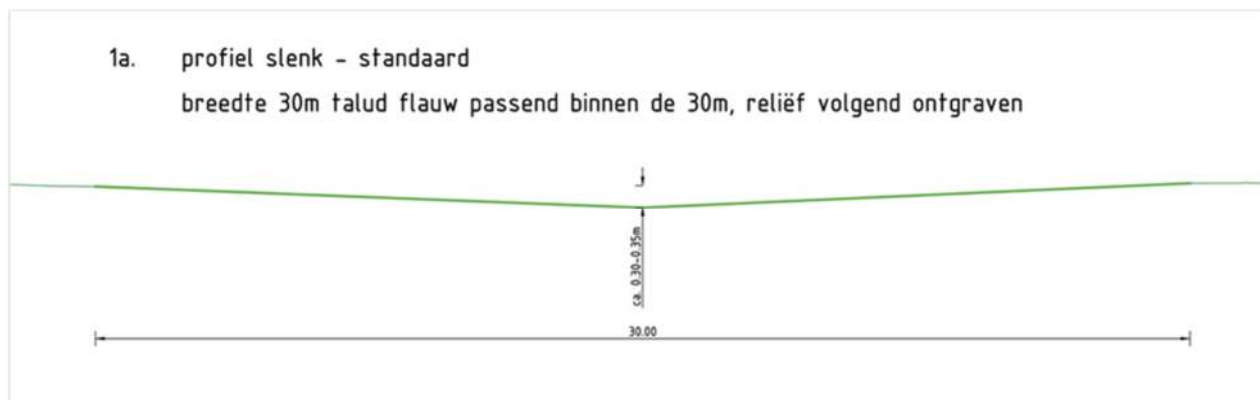
- De watergang wordt na voltooiing van de Vordense Beek (zie paragraaf 2.1.2) afgekoppeld van het watervoerend systeem ter hoogte van de Schoneveldsdijk (zie paragraaf 2.4.1.).

2.1.2 Vordense Beek

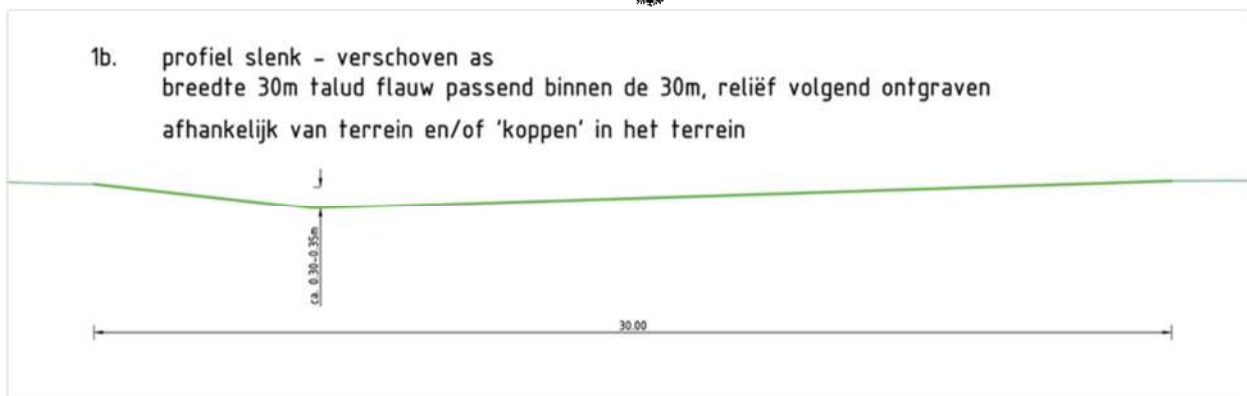
- Een slenk, hierna genoemd de “Vordense Beek”, wordt aangelegd als nieuwe primaire watergang van oost naar west op het landgoed aan de noordzijde van het landhuis. De slenk heeft voornamelijk een “bosprofiel” (zie afbeelding 2) wanneer deze door of langs het bos loopt, of een “slenkprofiel” wanneer deze door het open veld ten noordoosten van het huis loopt (zie afbeelding 3).
- De watergang wordt reliëfvolgend ontgraven. Het profiel wordt afhankelijk van het terrein en de aanwezige hoogtes en laagtes uitgezet, in overleg met directie en aannemer. Dit kan resulteren in een aangepast profiel, zie als voorbeeld afbeelding 4.
- In de hoofdloop worden, voor het behoud van de begaanbaarheid van de wegen en de agrarische percelen, een drempel, duikers en voordes aangelegd.
- Na aanleg wordt de slenk, met vrijlating van het doorstroomprofiel, beplant en op een later moment bovenstrooms aangetakt aan de Baakse Beek, zie paragraaf 2.4.1.
- De Vordense Beek overlapt deels met bestaande watergang “Medlerlaak” (BBO16.000). Waar deze overlapt, wordt het bestaande profiel van de Medlerlaak behouden. Buiten de loop van de nieuwe Vordense Beek wordt de loop van de Medlerlaak gedempt en worden de hierin aanwezige kunstwerken verwijderd.
- Uit de aansluitende watergang BBO00.000.030 worden verschillende duikers verwijderd of verplaatst ten behoeve van de nieuwe hoofdloop. Het gemaal GM74430002 blijft behouden. In de toekomst is het mogelijk ook het zuidelijke stroomdal te ontwikkelen. Wanneer hiertoe besloten wordt, zal het bestaande gemaal mogelijk verdwijnen.

Afbeelding 2 Principeprofiel "Bosprofiel"

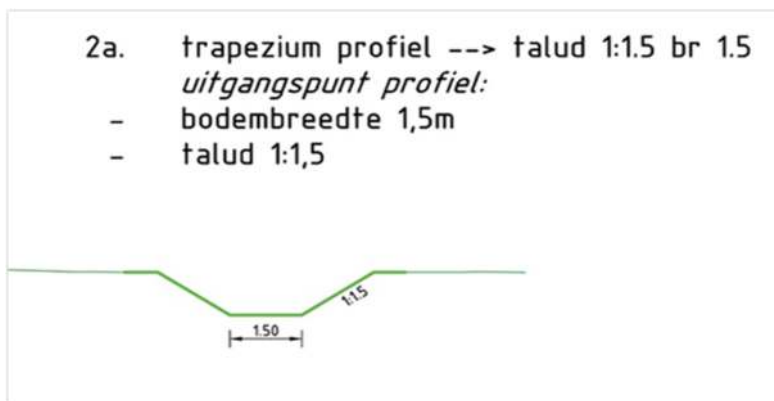
Afbeelding 3 Principeprofiel "Slenk"

Afbeelding 4 Principeprofiel "Slenk - met verschoven as"

2.1.3 Afwatering langs de eendenkooi

- Er wordt een primaire watergang aangelegd, als verbinding tussen leidingvak LV74430103 van de watergang "afwatering langs de eendenkooi" (BBO14.000) en de bestaande hoofdloop. De watergang heeft een trapeziumprofiel met een bodembreedte van 1,5 meter (zie afbeelding 5) en ligt aan de noordzijde van de bestaande hoofdloop.
- In de nieuwe primaire watergang worden, voor het behoud van de begaanbaarheid van de wegen en agrarische percelen, duikers aangelegd, inclusief een duiker voor de aansluiting op hoofdloop.
- De huidige primaire watergang "afwatering langs de eendenkooi" wordt in de leidingvakken LV74430112 en LV74430113 over een afstand van ongeveer 600 meter verondiept en verwijderd uit de legger als primaire watergang. Hij blijft behouden als detailafwatering.
- Uit de huidige primaire watergang worden de duikers verwijderd.

Afbeelding 5 Principeprofiel "Trapezium profiel met bodembreedte 1,5 meter"

Waar de watergangen de historische lanen op het landgoed passeren, wordt er in de positionering, het type duiker en de werkzaamheden rekening gehouden met de wortelruimte van de monumentale bomen, zodat deze behouden kunnen blijven.

Door de nieuwe watergangen komen een aantal agrarische percelen geïsoleerd te liggen. Om toegang tot deze percelen te behouden worden er op een aantal plekken voordes aangelegd waarover de watergangen met landbouwwerktuigen te passeren zijn voor de pachters en beheerders.

2.1.4 Waterbergingsgebied

Het gebied dat bij maatgevende afvoer T=10 inundeert wordt in de legger aangemerkt als waterbergingsgebied. Het vasthouden van water heeft op deze plek beperkte negatieve impact en draagt bij aan het beperken van wateroverlast benedenstrooms. De beheerverantwoordelijkheid voor dit gebied wordt besproken in paragraaf 2.4.3. De bestemming van het waterbergingsgebied in het bestemmingsplan is natuur.

2.2 Effecten

In het kader van de uit te voeren werkzaamheden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Hieronder is per onderzoek de conclusie opgenomen. De onderzoeken zijn separaat aan de bijlagen toegevoegd, zie hiervoor bijlage 3 en 4.

2.2.1 Hydrologie

Om inzicht te krijgen in het oppervlakte- en grondwatersysteem en de effecten van de maatregelen van dit plan zijn hydrologische berekeningen uitgevoerd.

Oppervlaktewater

Op de percelen waar de primaire agrarische functie behouden blijft, wordt een drooglegging van 60 cm gehandhaafd. Voor geschiktheid voor landbouwkundig gebruik wordt als norm een drooglegging tussen 0,6 en 1,2 meter onder maaiveld gehanteerd, dus de maatregelen liggen binnen de beleidsnormen. Het watersysteem is daarnaast doorgerekend op basis van maatgevende afvoer T=1 en T=10. Op agrarische gronden wordt de norm voor inundatie T=10 niet overschreden. Op (nieuwe) natuurgronden vindt wel vaker inundatie plaats. Dat is positief voor de natuurwaarden.

Bovenstrooms van landgoed 't Medler ligt landgoed de Wiersse. Als gevolg van de maatregelen op 't Medler nemen de inundaties op hun landgoed toe. Het waterschap is in gesprek met landgoed de Wiersse over te nemen maatregelen teneinde de doorstroming, waterpeilen en waterkwaliteit te optimaliseren.

Grondwater

Met een grondwatermodel zijn de effecten van de voorgestelde maatregelen op de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG representatief voor de winter), voorjaarsgrondwaterstand (GVG) en gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG representatief voor de zomer) in kaart gebracht. Vanuit de doelstelling om het watersysteem klimaatrobuust in te richten en meer water vast te houden, is het effect op het grondwater positief. Met name in de winter en in het voorjaar zal de grondwaterstand stijgen. In de zomer is er geen significant effect op de grondwaterstand (GLG). Het effect van de maatregelen op de gemiddelde wintergrondwaterstand op de landbouwpercelen is zeer plaatselijk en beperkt. Voor de gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand (GVG) geldt dat de agrarische percelen en het bedrijfsperceel aan de westrand van het gebied effect ondervinden van de maatregelen in de vorm van 5-10 cm grondwaterstijging in het voorjaar. De grondwaterstijging op de bestaande en nieuwe natuurpercelen is plaatselijk groter, dit is een gewenst effect. Er worden geen significante negatieve effecten verwacht op het grondwater, daarbij vindt tijdens de uitvoering en daarna monitoring plaats om de hydrologische ontwikkelingen te meten.

Er is geen significant effect op grondwaterstanden buiten de grenzen van het landgoed/projectgebied.

2.2.2 *Natuur*

De maatregelen in dit projectplan leiden tot een herstel van het natuurlijk watersysteem, verhoging van de drainagebasis en daarmee tot verbetering van de hydrologische omstandigheden voor de (natte) natuur in het projectgebied. Daarnaast wordt ruim dertig hectare nieuwe natuur aangelegd en toegevoegd aan het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De iets nattere omstandigheden op de agrarische percelen zijn bovendien gunstig voor agrarisch natuurbeheer en mede daardoor de biodiversiteit.

Het landgoed 't Medler is geen Natura 2000-gebied en nabij liggen ook geen andere Natura 2000-gebieden. Zowel de bestaande als de nieuwe natuur op het landgoed maken wel deel uit van het GNN of worden hier in 2022 aan toegevoegd.

Om te bepalen of er eventuele negatieve effecten op beschermde soorten zullen optreden bij uitvoering van de werkzaamheden en om benodigde vervolgstappen te bepalen is er een habitatsgeschiktheidsanalyse uitgevoerd (Systeemherstel landgoed 't Medler - Baakse Beek, kenmerk D10039284, d.d. 22-09-2021). Uit het onderzoek blijkt dat het gebied geschikt is voor een aantal beschermde diersoorten en dat er werkzaamheden plaats gaan vinden in de buurt van het leefgebied van deze soorten. Om ervoor te zorgen dat er geen wezenlijke nadelige effecten zullen optreden voor de diersoorten zal in overleg met het bevoegd gezag bepaald worden welke maatregelen noodzakelijk zijn. Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin zorgplichtmaatregelen en mitigerende maatregelen worden opgenomen. Deze maatregelen worden vastgelegd en als voorwaarde gesteld voor de aannemer zodat voldoende zorg in acht wordt genomen om schade aan beschermde en niet-beschermde soorten te voorkomen.

Op 1 februari 2019 is de Vernieuwde gedragscode Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze is vastgesteld door de Unie van Waterschappen en deel 1 is goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Met het goedkeuringsbesluit van de Minister vervalt de gedragscode voor waterschappen die is goedgekeurd onder de Flora- en Faunawet voor wat betreft het onderdeel 'bestendig beheer en onderhoud'. Het onderdeel 'ruimtelijke ingrepen' van de oude gedragscode die is verleend onder de Flora- en Faunawet blijft van kracht tot er een besluit is genomen over de nog op te stellen gedragscode ruimtelijke ingrepen voor waterschappen onder de Wet Natuurbescherming. De maatregelen die op basis van dit projectbesluit worden genomen betreffen 'ruimtelijke ingrepen'. Hierdoor blijft de oude gedragscode nog van kracht en wordt er gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet, die door de Unie van Waterschappen is vastgesteld. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met (beschermde) planten- en diersoorten, wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en/of worden mitigerende maatregelen genomen.

Op 't Medler zijn waardevolle bomen en bospercelen aanwezig. In de uitvoering wordt boomsparend gewerkt en wordt er rekening gehouden met het ontzien van de wortelstelsels. In de Wet natuurbescherming is de meld- en herplantplicht opgenomen voor houtopstanden van 10 are en groter en een bomenrij van 20 bomen en meer. Wanneer de houtkap ten behoeve van de uitvoering hieraan voldoet, wordt in overleg met het bevoegde gezag de kap gecompenseerd op het landgoed. Zie voor de uitgebreide toelichting bijlage 4.

2.2.3 *Bodem*

Op landgoed 't Medler is een vooronderzoek bodem uitgevoerd om de milieuhygiënische gesteldheid van de bodem te bepalen (Vooronderzoek Ruurloseweg 115 te Vorden, kenmerk 211344, d.d. 21-09-2021). Volgens de bodemkwaliteitskaart voldoet de boven- en ondergrond in het gehele plangebied aan functieklasse Landbouw/Natuur. Uit het verkennend bodemonderzoek is gebleken dat in het zuidwesten van het plangebied een perceel aanwezig is met een te verwachten verontreiniging en een op asbest verdacht puinpad. Op deze locaties gaan geen

werkzaamheden plaatsvinden. Vrijkomende grond in de rest van het plangebied kan, na een goedgekeurde melding bij het meldpunt bodemkwaliteit, worden toegepast als klasse Landbouw/Natuur.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek zijn er geen belemmeringen voorzien voor de voorgenomen werkzaamheden.

2.2.4 Waterbodem

Voor het verondiepen van primaire watergangen is verkennend waterbodemonderzoek vereist. De resultaten van een waterbodemonderzoek zijn 3 jaar geldig. Aangezien het verondiepen van de “Baakse Beek Onderloop” pas in 2025 plaatsvindt (zie paragraaf 2.4.1) is het op dit moment nog niet relevant om deze verkenning uit te voeren. Het onderzoek zal daarom in 2024 of het voorjaar van 2025 plaatsvinden. Voor de andere watergangen is wel verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd.

Voor het verondiepen van de bestaande “Baakse Beek Onderloop” zal grond worden aangevoerd om de ecologische waarde van de Baakse Beek te behouden of te vergroten. Deze grond wordt geselecteerd op basis van de volgende eisen:

- zand, schoon moedermateriaal, licht van kleur
- nutriëntenarm: Olsen-P < 500 µmol/l FW of totaal-P < 12 mmol/l FW (deze gehalten zijn uitgedrukt per liter versgewicht bodem)
- leemgehalte < 17.5% en lutumgehalte < 5%; bij voorkeur zwak lemig zand (10-17,5% leem, < 5% lutum)
- organische stof < 2%
- geen plant- en wortelresten; er mogen nadrukkelijk geen exoten (zoals Japanse duizendknoop) in de grond aanwezig zijn
- bij voorkeur grond met hoog calciumgehalte (>30 mmol Ca / l FW)

Voor het verondiepen van de overige primaire watergangen wordt grond gebruikt die vrijkomt in het werk zelf, mits dit toepasbare grond is.

2.2.5 Archeologie

Op een aantal delen van Landgoed 't Medler rust de bestemming “Waarde - Archeologische verwachting 3”. Deze gronden zijn naast de andere voorkomende bestemming mede bestemd voor het behoud en de bescherming van te verwachten archeologische waarden in de bodem.

Om te bepalen of de voorgenomen werkzaamheden impact hebben op de archeologische waarden is in juli 2021 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Bureauonderzoek archeologie Landgoed 't Medler AAR31, kenmerk D10034037 d.d. 31-08-2021). Uit dit onderzoek is gebleken dat drie gebieden waarin ingrepen plaatsvinden, samenvallen met zones met een hoge of middelhoge archeologische verwachting. In deze gebieden is een verkennend booronderzoek (Plangebied 't Medler een inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek), kenmerk RAAP-Rapport 5359 d.d. 02-09-2021) uitgevoerd om de verwachtingenkaart te toetsen en om de intactheid van de bodem met eventuele archeologische lagen te controleren. Uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat in de drie gebieden geen archeologische resten bedreigd worden.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op de archeologische waarden die in het gebied aanwezig zijn en er zijn vanuit archeologie dan ook geen belemmeringen.

2.2.6 Conventionele explosieven

Er is een verkennende bureaustudie (Vooronderzoek CE, landgoed 't Medler, kenmerk 1962042-VO-03 d.d. 01-11-2019) uitgevoerd naar het mogelijk vóórkomen van niet-gesprongen explosieven (NGE) in het gebied. Uit het onderzoek komt naar voren dat er indicaties zijn van conventionele explosieven op locaties waar werkzaamheden plaats zullen vinden. Om definitief te bepalen of er niet-gesprongen explosieven aanwezig zijn op deze locaties is een detectieonderzoek noodzakelijk. Aangezien alle obstakels verwijderd dienen te zijn voordat dit onderzoek uitgevoerd kan worden, zal het onderzoek gedurende de uitvoeringsfase uitgevoerd worden. Aangetroffen conventionele explosieven worden dan verwijderd.

De aannemer dient te allen tijde alert te zijn op mogelijke aanwezigheid van explosieven en zal dit aspect moeten opnemen in het veiligheids- en gezondheidsplan voor het project.

2.2.7 Hengelsport

De visrechten voor de watergang Baakse Beek zijn vrijgegeven aan de Hengelsport Federatie Midden Nederland. Er mag dus gevist worden door vispashouders. In het traject Ruurlo-Wientjesvoort wordt extensief gevist en er zijn geen officiële wedstrijdlocaties aanwezig. Ook na uitvoering van de werkzaamheden zal het toegestaan zijn om in de huidige loop van de Baakse Beek te vissen. Echter, door de herinrichting zullen delen van dit traject vaker en langduriger droogvallen en hierdoor zal dit traject minder geschikt worden voor hengelsport. De nieuwe primaire watergang "Vordense Beek" blijft in eigendom van het landgoed en zal niet vrij toegankelijk zijn. Daarom zal vissen niet worden toegestaan in deze slenk.

2.3 Hoe wordt het project uitgevoerd?

De grondwerkzaamheden (ontgraven, dempen en verruimen van watergangen) rondom het terrein worden uitgevoerd door de inzet van een aantal hydraulische graafmachines, trekkers met dumpers, voorladers (shovels) etc. Voor de aan- en afvoer van grond zijn ook transportroutes nodig. Deze tijdelijke transportroutes worden aangesloten op de dichtstbijzijnde wegen in het gebied.

Vrijgekomen grond die geschikt is voor het verondiepen van watergang "Baakse Beek Onderloop" wordt tot 2025 in depot gezet op het landgoed. Hierdoor kan nutriëntenarm en gebiedseigen materiaal worden gebruikt en wordt transport gereduceerd. Voor de eisen aan de te gebruiken grond, zie paragraaf 2.2.4.

Tijdens de werkzaamheden worden waardevolle bomen en andere structuren aangemerkt in het veld en worden de ingrepen plaatselijk bijgestuurd om deze bomen te sparen.

2.4 Vermijden en mitigeren van nadelige gevolgen

Welke maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te verzachten? We onderscheiden er vier: fasering van de werkzaamheden, monitoring van de effecten, passend beheer en onderhoud en financiële compensatie

2.4.1 Fasering

Om nadelige gevolgen van invasieve exoten voor de ecologische waterkwaliteit van de nieuwe watergangen te voorkomen of te beperken vindt de uitvoering plaats in twee fases. In de eerste

fase wordt het grondverzet uitgevoerd voor de hierboven beschreven maatregelen, met uitzondering van het verondiepen van de “Baakse Beek Onderloop”.

In de eerste fase worden ook maatregelen genomen om de kolonisatie van de Vordense Beek door invasieve exoot *Watercrassula* te beperken. Bij direct aantakken is er een risico dat de nieuwe slenk gekoloniseerd wordt door *Watercrassula* en de watergang niet de gewenste ecologische kwaliteit krijgt. Na het grondverzet worden er dus inheemse bomen geplant en planten gezaaid in de slenk. De watergang blijft vervolgens drie jaar geïsoleerd van het oppervlaktewatervoerend systeem, zodat zich een robuuste en biodiverse vegetatielaag kan ontwikkelen op de bodem, waarin *Watercrassula* weinig ruimte heeft om zich te vestigen. Pas eind 2025 wordt de slenk bovenstrooms aangetakt, en wordt vervolgens de “Baakse Beek Onderloop” verondiept. Deze huidige watergang blijft behouden als hoofdloop voor hoogwaterafvoer.

2.4.2 *Monitoring*

Om de hydrologische effecten te kunnen volgen, meet het waterschap de oppervlakte- en grondwaterstanden. Voor het oppervlaktewater is het van belang dat de stuwstanden en waterpeilen gemeten worden. Om de grondwaterpeilen in en om 't Medler te meten, is het bestaande netwerk van peilbuizen uitgebreid (zie bijlage 5). Het grondwaterpeil meet het waterschap één keer per dag in een periode van tenminste zes jaar. Deze periode start na afronding van de eerste fase van de uitvoering, en kan mogelijk verlengd worden met telkens 1 jaar. Met name de verandering in het voorjaar kan op deze manier nauwgezet gevolgd worden. Deze meetdata van de grondwaterstanden zijn openbaar beschikbaar via <https://waterdata.wrij.nl/grafiek-kiwismulti.php?graphid=344773>.

2.4.3 *Beheer en Onderhoud*

Onderhoudsplichtige van de primaire watergangen “Baakse Beek Onderloop” en “afwatering langs de eendenkooi” inclusief de regelbare kunstwerken is Waterschap Rijn en IJssel. De onderhoudsplichtige voor de niet-regelbare kunstwerken binnen de grenzen van landgoed 't Medler zijn de aangelanden. Buiten het projectgebied is dit de Gemeente Bronckhorst. De nieuwe watergang (slenk) Vordense Beek en de verbindingsslenk zijn leggerwatergangen door nieuwe natuur. Ook het terrein dat in de legger wordt aangemerkt als waterbergingsgebied beslaat natuur en agrarische gronden. Hierdoor overlapt beheer en onderhoud van het watersysteem met beheer en onderhoud van de natuur. Het waterschap is eindverantwoordelijk voor het beheer en onderhoud daarvan, maar geeft de opdracht voor het onderhoud van deze leggerwatergangen (slenken) aan de beheerder van het landgoed, vanwege de overlap met de natuurbeheeractiviteiten. De provincie Gelderland stelt hier vanuit het Provinciaal Natuurbeheerplan kwalitatieve eisen aan. Indien ten behoeve van het beheer en onderhoud van de slenken vanuit het Waterbeheer extra werkzaamheden ten opzichte van natuurbeheer worden vereist, dan wordt dit in de overeenkomst met het landgoed vastgelegd. De beheerder van het landgoed neemt de opdracht met bijbehorende voorwaarden en verplichtingen aan. Voor het waterbergingsgebied heeft het Waterschap geen kwalitatieve verplichting; het beheer is in handen bij de terreineigenaar.

Er wordt een integraal beheer- en onderhoudsplan voor het gebied opgesteld waarin het beheer en onderhoud voor de natuur en het watersysteem in samenhang beschreven worden. Informatie over onderhoudspakketten zijn openbaar beschikbaar via <https://www.wrij.nl/thema/actueel/maaikalender/>

2.4.4 *Financiële schade*

Het landgoed zegt per 1 januari 2022 de pacht op van alle landbouwpercelen die omgezet zullen worden naar natuur. Met pachters die percelen met een regulier pachtcontract hebben, wordt de

pachtovereenkomst gewijzigd. Zij krijgen nieuwe pachtgronden op 't Medler toegewezen. Deze gronden zijn tenminste gelijkwaardig aan de huidige gronden. Over de toedeling van gronden is overleg geweest met elk van de pachters en is mondeling en schriftelijk overeenstemming bereikt. De uitvoeringswerkzaamheden vinden dus in beginsel plaats op uitsluitend de pachtvrije gronden. Mocht een pachter desondanks als gevolg van uitvoeringswerkzaamheden schade ondervinden, dan wordt deze volgens de gebruikelijke normen vergoed.

Met het landgoed zelf is een realisatieovereenkomst gesloten, waarin onder meer afspraken zijn gemaakt over schadevergoeding.

Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

3 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Ad a: Voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste
Dit project draagt bij aan het voorkomen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. De maatregelen dragen bij aan het langer vasthouden van het grondwater ten behoeve van de natuurdoelen, door herinrichting van het oppervlaktewatersysteem. In normale en droge situaties zal de hoeveelheid oppervlaktewater in het gebied afnemen en zal water inzijgen en in de bodem worden vastgehouden. In natte periodes is er meer ruimte in het gebied om water op te vangen in de natuurpercelen en het watersysteem, waardoor wateroverlast op het terrein zelf, en beneden- en bovenstrooms binnen de norm blijft. Het project sluit ook aan op de Ontwikkelvisie van Landgoederenzone Baakse Beek Bronckhorst (Land-id, 2019).

Ad b: bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen
Waterschap Rijn en IJssel verwacht geen verslechtering van de chemische kwaliteit van het water van het landgoed 't Medler in de nieuwe situatie. Voor het beschermen van de huidige ecologische kwaliteit van de watergangen wordt de dominantie van invasieve exoten voorkomen en wordt er gewerkt met nutriëntenarme grond. Het afwateringsgebied blijft gelijk aan de huidige situatie. Voor het verder verbeteren van de ecologische kwaliteit krijgen de watergangen een natuurlijker profiel met flauwe oevers, worden obstakels voor optrekkende vis verwijderd en vindt er natuurontwikkeling plaats direct aangrenzend aan de beek. Ook wordt door meer natuurinclusieve landbouw uitspoeling van nutriënten in het watersysteem voorkomen of verder beperkt en wordt de biodiversiteit vergroot.

Ad c: vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

De ingrepen in het watersysteem en natuurpercelen vergroten de cultuurhistorische en recreatieve waarden van het gebied, in aansluiting op de doelen van het waterschap en het landgoed. In de inrichting wordt het behoud van de monumentale panden, watergangen (de slotgracht)bomen en andere landschappelijke elementen in het gebied als uitgangspunt genomen. De maatregelen beperken de mogelijkheid tot recreatievissen in de Baakse Beek.

Zodoende dragen de voorgenomen werkzaamheden en beoogde doelstellingen bij aan de opgaven voor klimaatadaptatie, kwaliteit van watersystemen en maatschappelijke functies van watersystemen.

4 Wijze van uitvoering

4.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Landelijk gebied Bronckhorst met kenmerk NL.IMRO.1876.BP01048-VG02, vastgesteld op 17-05-2017, van de gemeente Bronckhorst vastgesteld. De voorziene maatregelen wijken deels af van dit bestemmingsplan: van 31,5 hectare verandert de bestemming van agrarisch met waarden naar bestemming bos of bestemming natuur. Zie hiervoor het ontwerpbestemmingsplan dat door de gemeente Bronckhorst ter inzage wordt gelegd, gelijktijdig met de terinzagelegging van onderhavig ontwerpprojectplan door het waterschap.

4.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen. Zodra de Omgevingswet in werking treedt, verandert dit systeem. Onder de Omgevingswet worden namelijk de regels die nu in de Keur staan samen met de zoneringen uit de legger opgenomen in de Waterschapsverordening. De Omgevingswet treedt niet eerder in werking dan per 1 juli 2022.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

Vergunningen/ Besluiten	Bevoegd gezag
Ontgrondingenmelding	Gedeputeerde Staten
Omgevingsvergunning (onderdeel werk uitvoeren)	Gemeente Bronckhorst
Omgevingsvergunning (onderdeel bouw)	Gemeente Bronckhorst
Kapmelding	Gedeputeerde Staten
APV-vergunning (opbreken verharding openbare weg)	Gemeente Bronckhorst

4.3 Planning

De inrichtingsmaatregelen vinden plaats in twee fases, zie paragraaf 2.4.1. De eerste fase vindt plaats vanaf augustus 2022 tot en met maart 2023. In deze fase zullen vrijwel alle grond- en aanplantwerkzaamheden plaatsvinden. De tweede fase vindt plaats in het najaar van 2025. In deze fase wordt de Vordense Beek aangetakt op de bovenloop van de Baakse Beek en dan de huidige hoofdloop van de Baakse Beek op 't Medler verondiept.

4.4 Overige uitvoeringsaspecten

In het plangebied liggen geen grote transportleidingen van gas, water, elektra of data. De aannemer dient voor de uitvoering een graafmelding en peilwerkzaamheden uit te voeren voor zijn graafwerkzaamheden. In de uitvoering dient de aannemer voorzorgsmaatregelen te nemen, zodat de waterafvoer gegarandeerd blijft en er geen schade ontstaat aan de ondergrond.

5 Procedure en contactgegevens

5.1 Terinzagelegging en zienswijzen

Bij de totstandkoming van dit projectplan geldt afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent dat het ontwerpprojectplan Waterwet digitaal wordt bekendgemaakt en gedurende zes weken met de bijbehorende stukken online kan worden geraadpleegd.

Beide ontwerpplannen zijn gedurende zes weken, te weten van 16 december 2021 tot en met 26 januari 2022 te raadplegen op de websites:

- <http://www.wrij.nl/thema/actueel/bekendmakingen>
- <https://www.officielebekendmakingen.nl/waterschapsblad>

Gedetailleerde informatieverstrekking vindt plaats via de projectwebpagina van het Waterschap: <https://www.wrij.nl/thema/actueel/projecten/actuele-projecten/medler/>

Op 29 november 2021 zou een inloopinformatieavond georganiseerd worden in Vorden, waar ook de gemeente vanuit de terinzagelegging van het bestemmingsplan aan meewerkt. In verband met de aangescherpte Coronamaatregelen heeft deze niet plaats gevonden.

Eenieder heeft de mogelijkheid om uiterlijk op 26 januari 2022 haar of zijn zienswijze ten aanzien van het ontwerpprojectplan Waterwet kenbaar te maken. Na de definitieve besluitvorming is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfase (tijdig) een zienswijze hebben ingediend.

Zienswijzen op dit ontwerpbesluit kunnen schriftelijk of mondeling naar voren worden gebracht. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan:

Waterschap Rijn en IJssel
College van dijkgraaf en heemraden
Postbus 148
7000 AC Doetinchem.

Of aan info@wrij.nl t.a.v. mevrouw M. Waenink o.v.v. 'Ontwerpbesluit Watersysteem 't Medler'.

Mondelinge zienswijzen kunnen uiterlijk op 26 januari 2022 kenbaar worden gemaakt via Mandy Waenink, telefoonnummer 06 - 11800803.

Het projectplan ingevolge artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet staat in de bijlage bij artikel 1.1 van de Crisis- en Herstelwet genoemd. Hierdoor zijn de bepalingen in hoofdstuk 1, afdeling 2 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing.

5.2 Besluitvorming en beroep

Na de inzagetermijn stelt het college van dijkgraaf en heemraden een reactienota vast. Hierin worden alle ingediende zienswijzen van een reactie door het college voorzien. Degenen die een zienswijze hebben ingediend krijgen een kopie van de reactienota toegestuurd. Als er naar aanleiding van de zienswijzen aanpassingen doorgevoerd worden, staan deze in de reactienota. Tegelijkertijd wordt het definitief besluit genomen. Dit wordt bekend gemaakt via:

<https://www.officielebekendmakingen.nl/waterschapsblad>

Bent u het niet eens met het definitieve besluit? Dan kunt u beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

5.3 Contactpersoon

Voor meer inhoudelijke informatie over het ontwerpprojectplan Waterwet kunt u terecht bij de projectleider Realisatie Medler, Jouke de Jong. Bij voorkeur via e-mail op jdjong@avecodelbondt.nl of anders telefonisch via 06 – 5073 6826.